

dwars

studentenblad Universiteit Antwerpen

nummer 83 | jaargang 13

november 2013 | gratis

www.dwars.be

DAAN

Koninklijk Ballet van Vlaanderen

10 jaar StuDay

Daan Stuyven

44-jarige popmuzikant DAAN vertelt waarom de wereld er anders uit zag toen hij nog studeerde, waarom het zonde is te slapen, over zijn vaderschap, over Brussel en over Amerika.

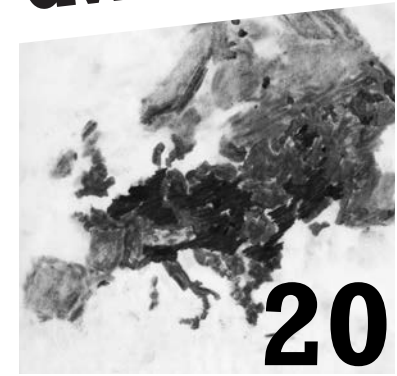
dossier: integratie

Deel II over de geïntegreerde richtingen van Universiteit Antwerpen. Deze keer belichten we meer de feiten van het integratiedossier. Dirk Janssen, voorzitter van de onderwijscommissie Architectuur spreekt.

tien jaar StuDay

Met steeds meer studenten in Antwerpen wordt het verwelkomend studentenevenement steeds belangrijker.

lucht

Hoe komt het dat de lucht in Antwerpen zo vervuild is in vergelijking met andere steden, wat is de invloed ervan op de bewoners en wat zijn oplossingen daarvoor? *dwars* zoekt het uit.

cultuur

- 04** **DAAN**
een interview met Daan Stuyven
- 10** **pas de bourrée**
achter de schermen bij Ballet van Vlaanderen
- 13** **utopia in absentia**
Maud Vanhauwaert spreekt
- 30** **overspel op het toneel**
'Het Wijde Land'

onderwijs

- 08** **microscop op wetenschap**
over wetenschappelijk onderzoek
- 16** **het marktsegment**
- 26** **dossier: integratie**
een vervolg
- 29** **voorbeeldig student**
over bijzondere studenten

Antwerpen

- 14** **dwars neemt een loopje met ...**
districtsburgemeester Zuhaj Demir
- 18** **de dag van Geert Briers**
- 24** **Antwerpen Centraal**
imkerij op het dak van de Arenbergschouwburg
- 32** **aan de oevers van de Schelde**
tien jaar StuDay

maatschappij

- 03** **editoriaal**
- 20** **lucht**
vervuiling en de gevolgen
- 35** **contraire**
satire
- 36** **Antwerpen inspireert**
Street Art Festival

de burgervader en de student

editoriaal

Studenten aller landen, verenigt u! Onze Antwerpse burgervader vreest voor onze studentikoze soevereiniteit. We moeten ons laten horen. We zijn mak, ongeëngageerd en besluiteloos. De vurige passie die mei '68 behelsde, is doorheen de jaren verwaterd naar een lauwwarm waakvlammetje. Waar is het fout gelopen? Is het een eigenaardigheid van onze generatie? Een symptoom van deze tijdsgeest? Of heeft het doodgewoon te maken dat niemand de tijd neemt naar ons te luisteren?

Waar is de Berlijnse Muur als je hem nodig hebt? Misschien is het wel een vereiste dat België op federaal niveau gesplitst wordt. Vervolgens bouwen we een grote muur die Vlaanderen en Wallonië scheidt. Enkele wachttorens, wat dodelijk afweergeschut, de obligatoire dreigende spotlichten, *et voilà*. De ideale katalysator om de barricades te bestormen. Daarenboven klinkt mei '14 behoorlijk catchy.

Nu doen we kennelijk niets. We zijn slaafse idioten geworden. Enfin, de meesten onder ons. Het Antwerps Studentenoverleg haalt uit naar De Wevers visie op de nieuwe student.

colofon

dwars is het studentenblad van de Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten. *dwars* verschijnt maandelijks tijdens het academiejaar en wordt gratis verdeeld op UA-campusen Drie Eiken, Groenenborger, Middelheim en Stads-campus. Dit nummer werd afgesloten op 27/10/2013. Oplage: 2.500 exemplaren. V.U.: Thibault Winants, Paardenmarkt 91, bus 1, B-2000 Antwerpen.

Hoofdredacteur Thibault Winants **Adjunct-hoofdredacteur** Judith Buysse

Redactie Anouk Buelens-Terryn, Benjamin Theys, Corynne Oude Avenhuis, Julie Colpaert, Ken Van Oproy, Maurits Chabot, Nelke Verhoeven, Sander Carollo, Sanne Pervé, Sodaba Azad, Stefanie Geukens, Stephanie Ketels, Thea Hoekstra, Yannick De Meulder

Eindredactie Basia Dajnowicz (verantwoordelijke), Carmen Wijnands, Carolina Rowicki, Julie Colpaert, Ken Van Oproy, Stephanie Ketels, Thea Hoekstra, Yannick De Meulder

Fotografie Anouk Buelens-Terryn (verantwoordelijke), Astrid Vingerhoets, Dorian Baetens, Ellen Van Steen, Hylke Gustaaf, Julie Colpaert, Martijn Fraanje, Maurits Chabot, Sodaba Azad

Een echt antwoord hebben ze nog niet echt gekregen. De Leuvense journalisten zijn boos. Veto, het weekblad voor de Leuvense student, blijft ook niet bij de pakken zitten. Zij droppen honderd bladen in de brievenbus van het hoofdkwartier van N-VA. "Lees ons blad, separatistische zwijnen!" Veto's campagne ruikt enigermate naar een sensatiestunt, maar ze zetten zo wel de student op de kaart.

Echter, worden we wel gehoord? Bij het organiseren van een manifestatie moet men vier maanden op voorhand een formulier invullen. Een document om te vragen of een demonstratie eventueel, als het de stadsvaders belieft, als het in de mate van het mogelijke, alstublieft georganiseerd mag worden. Want de student zou maar eens moeten durven zijn eigen mening te vormen. Totale anarchie zou uitbreken. Het maatschappelijk debat zou in elkaar zakken.

Neen, de pijlen worden hier niet gericht op N-VA. Ook niet op de actie die Veto op poten gesteld heeft. Wat heeft de generatie van '68 meer dan wij hebben? Seksuele vrijheid? The Beatles? Paul Vanden Boeynants? Misschien heeft het te maken met een gebrek aan duidelijke communicatie tussen alle partijen. Van burgemeester naar student; van studentenblad naar student; van Sinterklaas naar Zwarte Piet die in een zware identiteitscrisis zit. Over maatschappijkritiek gesproken.

Thibault Winants,
Hoofdredacteur

Vormgeving Dorian Baetens, Ellen Van Steen, Hakan Çakaloz, Hylke Gustaaf, Maarten Decaluwe (verantwoordelijke)

ICT Bart Braems, Maarten Decaluwe **Illustratie** Basia Dajnowicz, Hylke Gustaaf, Jan Gordts, Senne Claes

PR Laura Caluwe **Drukkerij** Favorit

Met dank aan Capitant, Maud Vanhauwaert

E-mail contact@dwars.be **Adverteren** adverteren@dwars.be **Website** www.dwars.be

Redactielokaal en correspondentieadres: *dwars* - studentenblad Universiteit Antwerpen, Paardenmarkt 91, bus 1, B-2000 Antwerpen

Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt zich het recht om ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

DAAN

de Brusselaar, de hekelaar
en de rusteloze

Tekst: Sander Carollo ■ Beeld: Dorian Baetens

Daan

Stuyven blies pas 44 kaarsjes uit, maar is nog een en al rock-'n-roll. Volgens hem staat hij nu dichter bij zijn studententijd dan vijftien jaar geleden. De popmuzikant heeft een ruig imago – sigaretje, kostuum, zonnebril, u weet wel – toch toont hij ons ook zijn peperkoeken hartje. "Mijn dochter is de vrouw van mijn leven."

Bij zijn kinderen, George (14) en Michelle (6) zijn, doet hem enorm goed. “Ik vind het plezier om eens om zeven uur op te staan, boterhammen te smeren en hen naar school te brengen. Ik ga dat missen als ze groot zijn. Kinderen relativeren ook veel,” zegt DAAN – zijn artiestennaam is in kapitalen geschreven- met fonkelende ogen. Hij straft ze nooit en is een gemakkelijke vader. “Ik leg hen wel uit waarom sommige ideeën niet zo’n goed plan zijn. Ik probeer er ook geen rock-’n-roll-artiesten van te maken.”

Hoeveel rock-’n-roll zit er nog in het artiestenleven?

“Dat valt tegenwoordig ongelofelijk tegen. Ik heb al wilder meegemaakt. Oké, als er 35.000 man staat, drink je voor het optreden beter geen fles wijn (*doelt op Linkerwooper, nvdv.*). Maar om daar zo op afgeschoten te worden. Tijden zijn echt veranderd. Wat een overdreven gedoe dat alle media daar een week over berichtten. Ik dacht dat het de bedoeling was, ik deed het maar uit respect voor het publiek (*lacht*). Enfin. Live komt er ook verschrikkelijk veel stomme, brave pop uit, waar ik de muren van oploop. Heel brave, sullige liedjes soms. Gasten, *get a life*. Er mag toch wat peper en zout aan te pas komen. Het brave leven hebben mensen al.”

I’ll sleep when I’m dead

Daan laat regelmatig de remmen los. “Ik leef slechts één keer en probeer zoveel mogelijk te doen. *I’ll sleep when I’m dead*.” Toch luistert hij meer en meer naar zijn lichaam. “Al toon ik ook wie de baas is. Ik gehoorzaam niet slaafs, anders maak ik er een verwende trut van. Je moet een deal maken met je lichaam. Ik hoop mijn huidige manier van leven lang vol te houden, maar ik wil mijn lichaam ook niet kapotmaken.” Het liefst wil hij eeuwig artiest blijven. “Af en toe test ik eens hoe ik waardig oud kan worden. Bij theatershows zit ik achter een chique vleugel, dat kan je volhouden tot je zeventigste. Veel artiesten maken in een rolstoel nog goede muziek. Een stem kan heel mooi oud worden, zelfs al is ze gebroken.”

“Ik heb nooit aan sport gedaan omdat ik dan op mijn huidige leeftijd al versleten zou zijn. Ik was wel superblij toen Chris Horner de Ronde van Spanje won. Hij is 42 jaar!” Daan Stuyven, geboren in het magische jaar 1969 – Eddy Merckx won toen zijn eerste Tour – is een wielierliefhebber. “Ik vind dat een mooie sport, ja. Het heroïsme waarmee

renners een berg beklimmen, dat overdonderende landschap, enzovoort. Visueel vind ik het een fantastische sport. De eenzame held op zijn fiets, het heeft iets.” Ben je niet te vaak bedrogen geweest? “Die vraag stel ik me niet, ze pakken toch allemaal hetzelfde.”

Dan nu onze klassieke vraag: hoe was jouw studententijd?

DAAN Fantastisch: een periode van volledige vrijheid, ik zou het meteen opnieuw doen. Ik studeerde in Antwerpen Grafische Vormgeving aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten. Ik wou per se op kot om het vrije leven te ontdekken. Ik ben opgegroeid in Leuven. Ik kende het studentenleven daar niet, maar de stad bood niets nieuws voor mij. Daarom koos ik een richting uit die enkel in Antwerpen bestond. Ik heb mijn studie zo lang gerekend om mijn legerdienst niet meer te doen. Ik moest een studie van vier jaar doen en in het eerste jaar blijven zitten, berekende ik. Ik wist dat die opleiding niet zoveel tijd in beslag nam, waardoor ik nog veel met muziek kon bezig zijn.

Als student werkte ik in café ‘De Volle Maan’ (*gelegen aan de Koornmarkt, nvdv.*). Zo belandde ik op mijn achttiende meteen in het nachtleven. Daar kreeg ik de interessantste lessen. Bijvoorbeeld dat ik niet de enige *freak* was (*lacht*). Dankzij heel veel geluk vond ik een groot kot in het hartje van Antwerpen. Iedereen zat vaak bij mij, omdat er het meeste plaats was. Ik leefde niet in de realiteit. Je hebt nog geen verantwoordelijkheid, geen kinderen, enzovoort. De wereld is nog vrolijk. Na mijn studies heb ik wat overdreven in mijn volwassenwording. Ik dacht dat het serieuze leven begon en daar heb ik me aan mispakt. Ik leun nu dicht bij mijn studententijd aan dan tussen mijn vijfentwintigste à dertigste. Dat waren de oudste jaren uit mijn leven. Ik dacht meteen dat ik de volle verantwoordelijkheid nodig had en serieus moest leven. Eigenlijk hoefde dat allemaal niet meteen. ☒

Om in Brussel te wonen moet je een idealist zijn

Je hebt een dik decennium in Antwerpen gewoond. Hoe heb je 't Stad zien veranderen?

DAAN Vroeger was het een stuk wilder. Het Zuid was een verpauperde buurt met pakhuisen en rommelige panden. Meer *underground*. Je had er rare, marginale fuifzalen. En een stuk meer vrijheid (*doelt op de 75 euro boete voor een joint, nvdv.*).

Je werkte een aantal jaren als grafisch ontwerper vooraleer je van het artiestenleven kon leven. "Gelukkig ben ik een laatbloeier" zei je eens in Humo. Leg eens uit.

DAAN Als je op je twintigste meteen veel succes hebt, weet je niet goed hoe je daarmee moet omgaan. Op die leeftijd hing ik na een optreden het varken uit. Er zijn veel valkuilen en ik ben nogal een vogel voor de kat. Door te werken als grafisch vormgever maakte ik de klik om even serieus met mijn muziek bezig te zijn als met mijn werk. Ik werkte twaalf uur per dag, als ik dat voor mijn muziek zou doen, moest ik er van kunnen leven, dacht ik. Ik werd overigens zot van mijn beroep, ik moest er wel mee stoppen.

Er is meer verschil tussen mannen en vrouwen dan tussen Vlamingen en Walen, moeten daarom de vrouwen alle mannen buiten gooien, of omgekeerd?

Je ontwierp cd-hoesjes voor andere artiesten terwijl je zelf muziek wou maken.

DAAN Inderdaad, dat was masochisme. Om zot van te worden. Frustrerend. Tegelijk zat ik zo in het muziekmilieu en zag ik hoe platenlabels en producers te werk gingen. Dat was heel leerrijk. Ik ondervond hoe je met de perceptie van artiesten kan spelen en hoe je creatief je imago kan uitspelen.

Je bent relatief laat doorgebroken, ondanks al je talent.

DAAN Ik wou artiest worden, geen grafisch ontwerper. Maar begin jaren '90 was het niet realistisch om te denken dat je kon leven van je muziek. De business leefde daarvan: platenfirma's, uitgevers, managers, maar niet de artiesten zelf. Ik kom uit een oude indus-

trie, waarin de muziekwereld veel meer macht had dan tegenwoordig. Vroeger ging het een pak traditioneler: je moest een manager vinden, een platenfirma zoeken, en zoveel meer.

Om na je scheiding je zoontje één week op de twee te kunnen hebben, verhuisde je naar Elsene, te Brussel. Niet meteen de kindvriendelijkste stad.

DAAN Vind er maar eens een school. Ik heb tweemaal geluk gehad, maar 1.500 andere ouders niet. Belachelijk. Brussel is het slachtoffer van het getouwtrek tussen Vlaanderen en Wallonië. De hoofdstad is letterlijk het kind van de rekening. Om in Brussel te wonen moet je een idealist zijn. Nochtans heeft de stad gigantisch veel potentieel. Brussel is heel tof, maar dat eindigt als je jouw kind door de straat niet mee kan nemen op de fiets. Dat valt echt tegen.

Je vindt het grappig en rustgevend dat België niet splitsbaar is omwille van Brussel. "Jouw land is niet mijn land, want jouw land is een landmijn," zong je in een protestlied tijdens de regeringcrisis, gericht naar Bart De Wever. Vanwaar jouw België-gevoel?

DAAN Ik ben niet zozeer een pro-Belgicist, al leven we toch in een absurd, fantastisch landje. Ik ben vooral tegen mensen met negatieve argumenten, die haat of separatisme promoten. Er is meer verschil tussen mannen en vrouwen dan tussen Vlamingen en Walen. Moeten daarom de vrouwen alle mannen buiten gooien, of omgekeerd? Ik vind dat je zoveel mogelijk culturen moet mengen. Taal is trouwens geen groot verschil. Als we ons daar al niet kunnen overzetten, zijn we slecht bezig.

Je hoort net zoals schrijver Tom Lanoye bij de zogenaamde 'linkse cultu-ro's'. Vind je het stom om in dat hoekje geduwd te worden?

DAAN Neen. Dat levert mij toch al de steun van heel Wallonië en de helft van Vlaanderen op. Al moet niet iedereen mij tof vinden hoor.

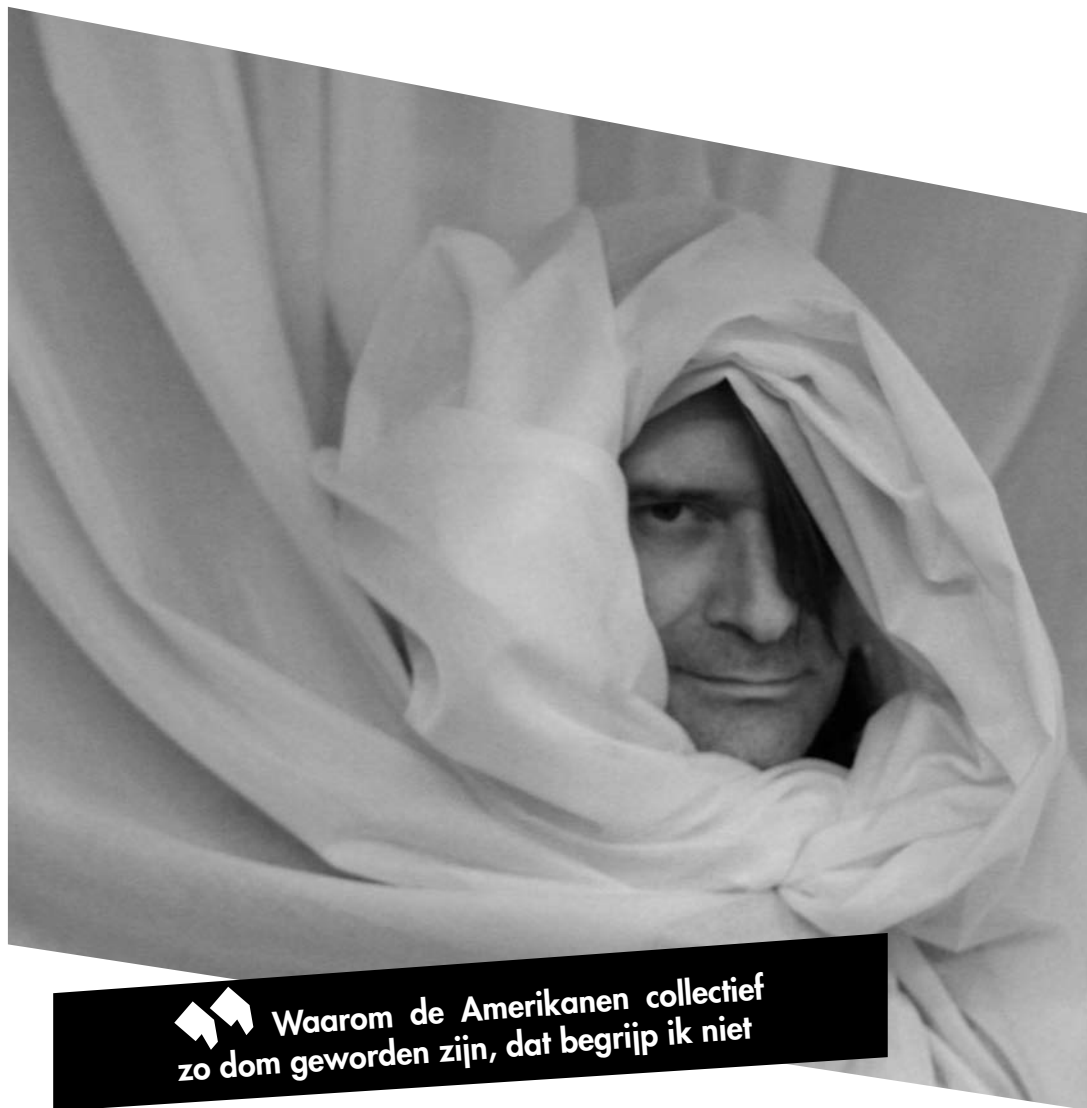
Waarom heb je een haat-liefdeverhouding met Amerika?

DAAN Het is een voorbeeld van hoe het niet moet. Moest het land bewoond zijn door

Europeanen, zou het fantastisch zijn. Al was dat historisch natuurlijk het geval, dus klopt die stelling niet. De Verenigde Staten zijn eigenlijk een openluchtmuseum. Waarom de Amerikanen collectief zo dom geworden zijn, dat begrijp ik niet. Te weinig socialisme, te veel godsdienst? Het is een foute grap, waarvan we veel kunnen leren; namelijk hoe het niet moet.

Vijf jaar na 9/11 vroeg De Standaard jou hoe je die dag beleefde. "Toen het eerste vliegtuig insloeg, dacht ik 'eindelijk!' en ben ik een bak bier gaan halen. Mijn eerste reactie was: 'de Amerikanen krijgen een koekje van eigen deeg,' zei je toen. Je werd daarvoor zwaar op de korrel genomen, heb je spijt van die uitspraak?

DAAN Neen, natuurlijk niet. Het stond wel een beetje ongelukkig in New Yorkse kranten die het uitvergrooten. Ik haalde een bak bier omdat het een lange dag zou worden. En we waren met zijn drieën. "Koekje van eigen deeg," was mijn eerste reactie en daar blijf ik bij. De Amerikaanse versie van *Grand Theft Auto* is de enige waarbij je niet met een vliegtuig in wolkenkrabbers mag vliegen. In de Franse versie mag het wel, denk ik. Zulke spelletjes, dat is heel hun cultuur. De Amerikanen hebben het uitgevonden. Zij hebben de zogenaamde terroristen opgeleid, dan kan je moeilijk klagen als het je zelf overkomt. Hun militaristische cultuur hebben ze zelf gekweekt. Het was natuurlijk een zwaar menselijke ramp, maar je kan toch moeilijk eender welk land honderd jaar aan een stuk plat bombarderen en dan klagen dat er bij jou iemand eens een toren omver komt knallen. Als het dat maar is. Hoeveel doden zijn er in Irak ondertussen gevallen? ■

👤👤 **Waarom de Amerikanen collectief zo dom geworden zijn, dat begrijp ik niet**

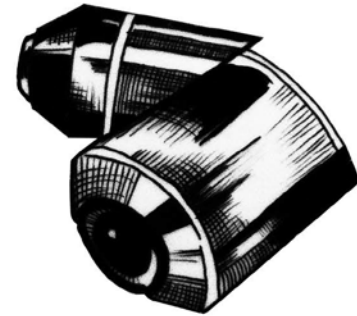

microscopie op wetenschap

mazelenepidemie: beter voorkomen dan genezen

Tekst: Anouk Buelens-Terryn ■ Beeld: Basia Dajnowicz

De Wereldgezondheidsorganisatie wil tegen 2015 de mazelen voorgoed geëlimineerd hebben. Niel Hens en Pierre Van Damme (*Universiteit Antwerpen, nvdr.*) dragen hun steentje bij om een mazelenepidemie in België te voorkomen. Met behulp van de Vlaamse supercomputer combineerden ze gegevens over serologie en vaccins met sociale contactpatronen. Twintigers komen als zwakste schakel uit de bus.

Het mazelenvaccin wordt sinds 1985 toegediend in twee dosissen: de eerste in het eerste levensjaar, de tweede op een leeftijd van 12 jaar. 28 jaar later is 96 procent van de éénjarigen gevaccineerd tegen mazelen, bij de jonge tieners is dat een cijfer van ruim 92 procent. Waarom zouden we ons dan zorgen maken over een mazelenepidemie? Wel, het spreekt voor zich dat niet iedereen direct gevaccineerd werd. In de beginjaren van het vaccinatieprogramma was de couverture nog erg laag. Dit houdt in dat er een 'scharniergroep' is waarin niet iedereen frequent gevaccineerd is. Studenten, of twintigers in het algemeen, vallen binnen deze groep. Tel daarbij het enorme sociale contact van deze leeftijdsgroep en we hebben de perfecte voedingsbodem voor het mazelenvirus. Het virus heeft veel kans om zich te verspreiden en het gevaar voor infectie is reëel. De 15.000 gevallen die in 2011 in Frankrijk vastgesteld zijn liegen er niet om: het mazelenvirus moet ingedijkt worden.

vaccineren, eigen keuze?

In de Verenigde Staten zijn de resultaten beter, daar kent men geen inheemse mazelen meer. Toch moet men ook daar blijven vaccineren, omdat de ziekte vanuit elders in de wereld wordt verspreid. Wanneer we met zijn allen het voorbeeld van de Verenigde Staten volgen, kunnen we binnen 5 jaar stoppen met vaccineren. Mensen die zich dus niet willen laten inenten, vaak omwille van geloofsredenen, kapen dus eigenlijk heel de wereld. ■

de mazelen?

Mazelen is een kinderziekte die de herkenbare rode huiduitslag met zich meebrengt. Ook oog- en longontstekingen zijn bekende symptomen. Eén op duizend mensen krijgt echter ook een hersenontsteking, met de dood of mentale retardatie tot gevolg.

wat kunnen we doen?

In België wordt er vooral aan twintigers aangeraden om hun vaccinatiekaart te checken. Wanneer je tweemaal gevaccineerd bent, ben je safe. Wanneer je maar één keer een vaccinatie tegen het mazelenvirus kreeg, ga je best zo snel mogelijk om de tweede. Heb je helemaal geen weet van vaccinaties of is je kaart zoek? Laat je dan voor de zekerheid vaccineren.

Lancering vrijwilligersvakanties 2014

23/11/2013

Meer weten?
info@bouworde.be

Zaterdag 23/11/2013

Doorlopende infosessies om de 10 minuten

15- tot 17- jarigen van 10u tot 11u (laatste start)

18- tot 30- jarigen van 14u tot 15u30 (laatste start)

Bouworde vzw organiseert technische, sociale en ecologische vrijwilligersvakanties op meer dan 70 projecten wereldwijd.

Nieuwe locatie

Miniemeninstituut

JP Minckelersstraat 14

3000 Leuven

bouworde
vlaanderen

www.bouworde.be

Met steun van de
Vlaamse overheid

pas de bourrée

Tekst: Stephanie Ketels

Beeld: Anouck Buelens-Terryn & Astrid Vingerhoets

Vederachtig zweven zij over de vloer, dansend in het felle licht. In een reeks van enkele precieze danspassen onthullen roerende lichamen zonder woorden een ongrijpbare emotie. Vanuit elegante poses oogt doodgewone lucht aanraakbaar op slechts een reikende sierlijke vingertop. Vergeet de romantische clichés, ballet is meer dan roze tutu's, spitzen en pirouettes. Sterker nog, het is keihard werken. Zelfs dat geeft geen garanties. "Van de acht afgestudeerden aan de Koninklijke Balletschool van Antwerpen ben ik de enige die werk gevonden heeft," vertelt jonge zwaan Glen Lambrecht, de nieuwe aanwinst van het Corps de Ballet. Het Koninklijk Ballet van Vlaanderen (KBVV) telt 45 dansers met 19 verschillende nationaliteiten en krijgt van de overheid 5,8 miljoen euro subsidie per jaar. "Voor een groot klassiek gezelschap is dat niet te veel," volgens persverantwoordelijke Wilfried Etezonne.

een ander leven

"Thirty minutes to go," galmt het backstage in de Vlaamse Opera. In de loges krijgen sommige dansers een schminklaag aangebracht terwijl anderen een hap krachtvoedsel uit een *Tupperware*-potje toveren. In het kostuumatelier wordt de gepaste kledij aange-

trokken en wordt er nog snel iets vast genaaid. Elders prepareert een ballerina haar pointes met naald en draad. Glen hoeft zich nog niet te haasten. Amper negentien is hij. Piepjong eigenlijk, zoals vele dansers bij het Corps de Ballet. Als wij studenten afstuderen, heeft hij al een heel leven achter zich. "Vroeger moest ik hard opboksen tegen het vooroordeel dat jongens niet thuishoren in het ballet. Niemand beseftte dat ballet meer inhield dan rondraaien in een roze tutu, maar later zag ik in dat ballet voor die pestkoppen te hoog gegrepen was. Zij zouden nooit kunnen wat ik nu kan omdat het gewoon zo moeilijk is." Een balletleven kan nu eenmaal niet zonder offers. "Lekker ongezond eten is uit den boze," zegt Glen, "en een sociaal leven is moeilijk te behouden, omdat we soms dag en nacht bezig zijn met voorstellingen, repetities en wedstrijden. Ook skiën is bijvoorbeeld geen goed idee, want het belast de gewrichten. Er zijn dus veel leuke dingen die we moeten laten, zeg maar." Toch houden de dansers er nog een leven naast het dansen aan over. "Als je onophoudelijk met dansen bezig bent, is er niks meer aan. Toen ik nog op de balletschool zat, was dansen ieder uur en ieder moment. Als we zelf niet aan het dansen waren, werd er wel over gepraat of keken we naar ballet. Nu is dat anders. Buiten ballet volg ik taalcurssussen en ga ik eens uit met vrienden. Een uitlaatklep is echt nodig."

hard labeur

Ondertussen zoeken arriverende toeschouwers hun stoeltje in de operazaal. Kleedkammers worden verlaten en de dansers verzamelen zich achter het gordijn op de scène. Twee maanden hebben ze hier naartoe gewerkt. Ze stretchen hun spieren en warmen nog even op. Heel kort, want het eerste decor staat al klaar. *“It’s too much glue,”* hoor ik een danseres tegen haar collega lachen. Hun slipjes zijn aan hun poep gekleefd, zodat ze tijdens het dansen niet zouden verschuiven. “De kostuums moeten comfortabel zijn. Als een danser zich goed voelt in zijn podiumkledij, zal hij ook een betere performance geven,” aldus Wilfried Eetezonne. De dansers staan nu in startpositie, het gordijn gaat omhoog en dan zwelt de muziek aan.

Achter het podium overloopt danser Philippe nog even zijn dansbewegingen. Hij danst in het tweede luik Faun, de hoofdrol. Enkele verdiepingen hoger zit danseres Claudia Philips aan de ijsmachine, die het geklungel met ijsblokjes vervangt. Claudia heeft een infectie aan de knie waar ze de hele première mee gedanst heeft. “Ik heb op mijn tanden moeten bijten, maar elke danser krijgt vroeg of laat wel met blessures te kampen. Elk type lichaam – flexibel of niet – heeft zijn voor- en nadelen. Ik heb bijvoorbeeld rechte knieën, waardoor ik nog nooit iets aan mijn kniegewrichten heb gehad. Het is belangrijk om je lichaam als danser goed te verzorgen en de danspassen correct uit te voeren. Als je een bepaalde danspas consequent op de verkeerde manier uitvoert, heb je bijvoorbeeld meer kans op een blessure,” meent Claudia.

“Niemand wil een blessure, maar het hangt af van de ernst en hoe je er als danser mee omgaat. Als je een periode niet meer kan dansen, moet je toch blijven trainen en tegelijkertijd rekening houden met je lichaam. Als je de hele periode gewoon stil zit, moet je achteraf alles opnieuw opbouwen. Zo verlies je nog meer tijd,” verzekert Glen me. Het lichaam is voor de balletdanser het hoogste goed. In topvorm blijven vergt veel discipline. “Ik doe elke dag aan conditie- en powertraining om bepaalde spiermassa’s te kunnen opbouwen die ik nodig heb om bijvoorbeeld de vrouwen in de lucht te kunnen liften. Ook stretchoefeningen en balletles staan dagelijks op het programma. Bovendien volg ik een voedingsdieet op basis van eiwitten en proteïnen. Dat moet me helpen om breder en sterker te worden, zonder in een bodybuilder te veranderen,” verhaalt Glen. “Het lichaam van vrouwen werkt anders. Zij moeten meer op hun voeding letten dan

mannen, aangezien wij ‘maar’ goede spiermassa’s moeten opbouwen. Een stuk taart is voor mij geen verboden vrucht.

hoge standaarden

“Kon ik ook maar zo dansen,” hoor ik mezelf luidop zuchten. Een eenvoudig verlangen dat zich maar moeilijk laat inwilligen. Professioneel balletdansen is een droom die niet voor iedereen is weggelegd. “Wie naar de Antwerpse balletschool wil gaan, moet eerst auditie doen. Ze controleren of je wel het juiste lichaam hebt om ballet te dansen. Pas daarna kijkt men naar talent,” aldus Glen. Een flexibele rug, soepele voeten, enzovoort. Het zijn maar enkele kenmerken waarover een toekomstig professioneel danser al van kleins af moet beschikken, net zoals de wil om te slagen. “Er is een moment geweest in het vierde middelbaar dat ik de handdoek in de ring wilde gooien. Het is een cliché, maar ballet is echt hard. Ik deed zo mijn best, maar kreeg er zelden iets voor terug. Zelfs geen schouderklop. Ik heb uiteindelijk volgehouden, omdat ik al grote inspanningen had gedaan om mijn droom te verwezenlijken. Opgeven was plots geen optie meer.” De weg naar perfectie is dus bikkelhard. En voor het geld hoeven ze het zeker niet te doen. Nochtans is ballet een even zware topsport als profvoetbal, met het enige verschil dat dansers geen grote sommen geld krijgen uitbetaald. Als ik vol ongeloof zie wat zij allemaal kunnen – een vijfvoudige pirouette? – wil ik spontaan een petitie opstarten om hen een loonsverhoging aan te bieden.

“Sommige stukken zijn zo zwaar dat je geen zin hebt om er aan te beginnen

Het laatste luik wordt gedanst: *Le Sacre du Printemps*, dat zijn honderdste verjaardag viert. Het was het eerste moderne balletstuk dat moderne en primitieve elementen met elkaar verweefde. Het Corps de Ballet danst wondermooi. Synchronoos bewegen zij zich schijnbaar moeiteloos voort op het toneel, een streling voor het oog. Plots valt een danser met een ferme smak op de grond, maar hij blijft onverstoord verder dansen. Dat moet ook wel. Elke stap, elke beweging lijkt in elkaar te passen. Net zoals elk lichaam. “Danspartners hoeven fysiek niet bij elkaar te passen. Iedereen is anders gebouwd, maar met de juiste techniek kan een danser met iedere ballerina samenwerken,” vindt Glen. Dansen ➤

lijkt dus een individuele sport, maar balletdansers zijn net heel afhankelijk van elkaar. Hierdoor is hun onderlinge band zeer intens. "We zijn dag en nacht samen, zeker tijdens een periode van voorstellingen. Soms springen er wel eens vonken over. Dansers uit het buitenland leren elkaar kennen in Antwerpen, treden later in het huwelijksbootje en krijgen samen kinderen. Natuurlijk is er concurrentie, maar de compagnie is voor velen een tweede thuis."

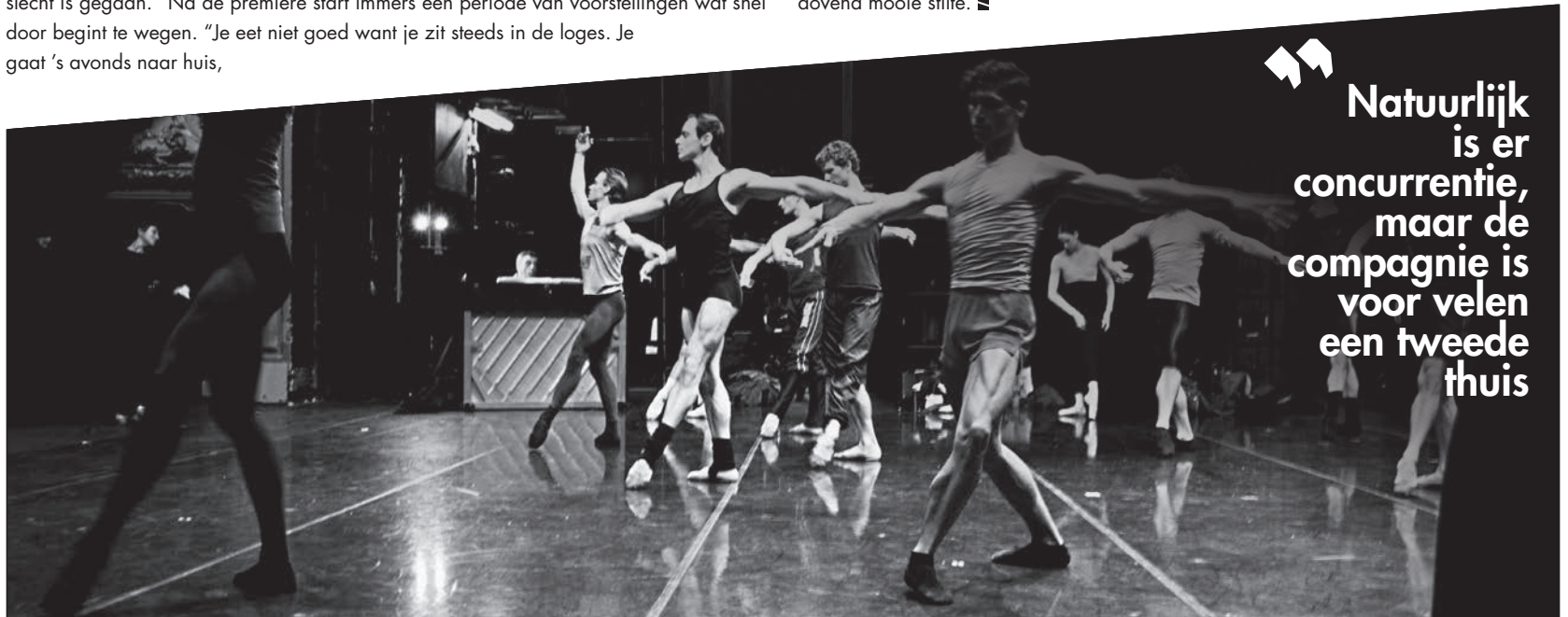
le sacre du ballet

Het offer is gebracht. Het doek valt. Ze hebben zich volledig in het zweet gedanst. Hun huid glimt onder de spots. Een luid applaus barst los, zelfs met staande ovaties. Bij de dansers heerst er nu vooral opluchting. "Sommige stukken zijn zo zwaar dat je geen zin hebt om eraan te beginnen. Op het eind ben ik blij dat het gedaan is of het nu goed of slecht is gegaan." Na de première start immers een periode van voorstellingen wat snel door begint te wegen. "Je eet niet goed want je zit steeds in de loges. Je gaat 's avonds naar huis,

direct je bed in, maar de volgende dag begint alles weer van voor af aan. Ik kijk dan echt uit naar die drie dagen rusttijd." Ze zijn een beetje gek die ballerina's, maar zo gepassioneerd.

"Mijn hart klopt zonder aarzelen voor het klassieke repertoire, al zijn de hedendaagse *mixed bills* van het KBVV een leuke ervaring en geven ze mij kansen. Dansers uit het Corps de Ballet kunnen namelijk met een hoofdrol gaan lopen. Ik dans hier graag, maar besef dat ik nog veel moet groeien. Voor een compagnie in het buitenland ben ik nog te groen achter mijn oren."

Na een injectie van zoveel elegantie, schaam ik me over mijn ingezakte houding. Op straat recht ik spontaan mijn rug. Thuis probeer ik mijn linkervoet zo ver mogelijk te krullen. De lichten gaan aan. De muziek bereikt een crescendo. Een oorverdovend mooie stilte. ■

“
Natuurlijk
is er
concurrentie,
maar de
compagnie is
voor velen
een tweede
thuis

utopia in absentia

tijd van toen

Een gelauwerd schrijver of journalist blikst voor ons terug op zijn/haar studententijd. Over het verlies van jeugdige idealen en de teloorgang van naïeve onschuld. Maud Vanhauwaert (1984) is dichtster, columnist, kunstnester en gastcolumnist voor *dwars*.

Wat mis je het meest uit je studententijd? Als ik die vraag voorleg aan een groepje vrienden, dan klinkt er, als uit één mond, een langgerekt 'tiiiijiiiiijid'. Dan beginnen ze bevlogen te vertellen over hoe ze in hun studentenperiode nachtenlang feestten, overdag wat verdwaasd door hun kater waadden, en zo tegen april-mei eens de ruggen van hun syllabi kraakten.

Misschien zullen velen dit onderschrijven: tijdens je studiejaren is tijd nog geen dwangbuis, maar een ruimte waarin je je vrijelijk kan bewegen. Eenmaal je professioneel werkzaam bent, word je meegesleurd in de radslag van het leven en de seconden zijn als knikkers die je een voor een verliest.

En toch, zo ervaar ik het niet. Maar misschien ben ik een uitzondering. Ik volgde Taal- en Letterkunde aan de universiteit en een dramaopleiding 'Woord' aan het Conservatorium in Antwerpen. Ik combineerde die opleidingen en in mijn vrije tijd volgde ik nog muzieklessen, maakte ik theatervoorstellingen en gaf ik workshops poëzie.

Ik voelde mij vaak een kerkhaantje, een beetje alleen, veel wind vangend en vaak van richting veranderend. Ik heb de studententijd niet ervaren als een luilekkerleventje, maar als een periode van hard werken, scherpe deadlines, uitdagingen en confrontaties. Intussen ben ik een drietal jaar afgestudeerd en ben ik actief in de artistieke sector. Ik werk heel projectmatig en heb geen vaste werkgever. Ik kies wanneer ik opsta 's morgens en hoe ik mijn dag invul, ik stel mijn eigen deadlines, en hoef mij zelden te verantwoorden. Ik durf te stellen dat ik, student-af, vrijer ben dan ooit.

En toch, als ik zo samenzit met oude vrienden en terugdenk aan de tijd van toen, neemt de heimwee ook mij in haar greep. Dan denk ik vooral aan de eerste jaren van mijn studentenleven, waarin ik de ene cursus na de andere blokte, kennis stockeerde, verbanden probeerde te leggen en mij amper de vraag stelde: waartoe dient het.

In het professionele leven krijgt die nutsvraag al snel het overwicht. 'Waar toe dient het?' als maatstaf van onze maatschappij. Ik vind het een gevaarlijke vraag; ze maakt het onderwerp slaafs. Op de vraag 'waartoe dient de poëzie?' antwoord ik het liefst: de poëzie dient niet.

Ik heb het gevoel dat de nutsvraag haar hegemonie steeds verder uitbreidt en ook het onderwijssysteem infiltreert. Dat de waarde van vakken steeds meer wordt afgemeten aan het nut ervan. Een nutsvraag die al te snel verward wordt met de meest wezenlijke: 'waarom doe ik het?'. Ze zijn, geloof ik, nochtans fundamenteel verschillend.

De nutsvraag hengelt naar het beoogde effect. De waarom-vraag peilt naar de dieperliggende redenen.

Wat ik nog het meest mis uit mijn studentenleven? De heerschappij van het bandeloos nutteloze. Het gevoel daarin vrijelijk te kunnen zoeken naar een reden, meer nog dan naar de rede. Mij niet te hoeven meten aan de maatschappij, maar aan het leven. En in mijn zoektocht niet getrokken te worden door de winst, maar te mogen draaien met de wind. ■

Maud Vanhauwaert

dwars neemt een loopje met...

districtsburgemeester Zuhal Demir

Tekst: Sander Carollo ■ Beeld: Martijn Fraanje

Flaneren door de stad is meer dan geschiedenis alleen. Onze redactie houdt een rondslingerende tête-à-tête met een individu dat haar hart verloren heeft aan Antwerpen. *dwars* kuierde met districtsburgemeester Zuhal Demir (33) rond in 't Stad. Een spontane, temperamentvolle N-VA-politica met Turks-Koerdische roots. "In Turkije zou ik nooit de kansen gekregen hebben die ik hier heb gehad."

Ze groeide op in Genk en de liefde bracht haar naar Antwerpen. "Inmiddels kan ik me niet voorstellen dat ik in een andere stad zou wonen, hier is zoveel te doen." Aanvankelijk woonde ze in 't Stad, later verbleef ze twee jaar in Ekeren. "Groen en rustig, maar ik miste het stadsgevoel. Vandaar dat ik weer naar het centrum verhuisde." Sinds dit jaar is ze districtsburgemeester. Ondanks beperktere bevoegdheden staat ze dichterbij de burger dan een stadsschepen. "Heel belangrijk vind ik dat. Ook als parlementslid zit ik niet in een ivoren toren."

Nelson Mandela

Al vanaf haar vijftiende uitte ze engagement als vrijwilligster bij Amnesty International. Die lijn trok ze door op de KUL, waar ze Rechten studeerde. "Ik had meteen acht herexamens op negen vakken", zegt het Kamerlid. Toch slaagde ze dankzij haar doorzettingsvermogen, al twijfelde Demir tijdens haar tweede jaar om door te gaan. "Maar nadat

ik de biografie van Nelson Mandela las, kreeg ik de *spirit* om voort te gaan met mijn studie.”

Tijdens haar Leuvense kotjaren zat ze bij het LVSV, een liberale studentenclub. “De burgermanifesten van Guy Verhofstadt indertijd vormen trouwens het programma van de N-VA.” Van het Vlaams Rechtsgenootschap (VRG) was ze ook lid. “In mijn tweede jaar geraakte ik verkozen als facultair. Als studentenvertegenwoordiger onderhandelde ik mee over de bachelor- en masterhervorming.” Toch was het niet haar bedoeling om in de politiek te stappen. De politieke stilstand ten tijde van Yves Leterme (2009-2010) en het feit dat ze als werkende te weinig *return* voelde voor haar belastinggeld zette haar aan het denken. “Toen ik de armoedecijfers en de lage pensioenen met de belastingdruk vergeleek, klopte er iets niet.” Daarop stapte ze op aanraden van Jan Jambon de politiek in.

Ik zie mezelf nog steeds niet als een politica

Bij de Nieuw-Vlaamse Alliantie sprak het socio-economische verhaal haar aan. “Daarnaast vind ik dat elk volk recht heeft op een staat, dat heeft voor mij puur met democratie te maken.” In 2010 stond ze op de vierde plaats op de lijst en geraakte ze verkozen in de Kamer. “Toen ik op de lijst stond, kreeg ik vanuit de media meteen de vraag of het niet raar was dat ik voor de N-VA opkwam. Alsof mensen met allochtone roots per definitie uitsluitend voor sp.a of Groen kunnen opkomen. Niet dus!”

Vincent Kompany

“Ik waardeer het verhaal van Vincent Kompany op het vlak van inburgering.” Zijn situatie – hard werken, kansen grijpen, gedisciplineerde ouders – is voor haar herkenbaar. “Alleen kies ik voor het Vlaamse verhaal en hij voor de Belgische versie.” De clichés over de N-VA vindt ze jammerlijk, maar ze gaat er zelf niet op in. “Ik heb geen probleem met de Rode Duivels. Ik heb met vrienden naar Kroatië-België op groot scherm gekeken. Als N-VA'er voor de Duivels supporteren is geen contradictie. Theo Francken en Ben Weyts volgen trouwens ook de nationale ploeg. Maar het is niet omdat de Rode Duivels het goed doen – waarvoor bravo – dat alle socio-economische problemen zijn opgelost en niet meer aan de kaak gesteld mogen worden.”

Wat haar ambitie is? “Politici met ambitie vind ik gevaarlijk. Het algemeen belang mag niet in gedrang komen door individueel belang. Ik doe uit engagement aan politiek. Ik had vroeger zelfs een degout van politiek. Het klinkt wat schizofreen, maar ik zie mezelf nog steeds niet als een politica. Toen ik in de politiek stapte, zei ik overigens uitdrukkelijk tegen mijn vrienden dat ik nog ‘gewoon’ wou blijven.”

Vlaams Belang

In Genk, haar geboortestad, woonde Demir tot haar tiende in de cité. “Mijn vader besloot nadien om te verhuizen naar een Vlaamse buurt om onze integratie te bevorderen. Heel die straat was in paniek, het leek alsof de familie Flodder eraan kwam. Mijn ouders stelden zich daarom voor aan de wijk. Mijn burens waren zeer overtuigde Vlaams-nationalisten. Hele warme mensen, ze omarmden ons en voor mijn verjaardag kreeg ik eens een boek van Hendrik Conscience. Mijn vader ontving als teken van aanvaarding de Vlaamse vlag. Die hing hij dan uit op 11 juli. Ondertussen is de buurt verkleurd. De Vlaamse Leeuw zorgt weleens voor het misverstand bij nieuwe Vlamingen, alsof mijn vader een Vlaams Belanger zou zijn.”

Als kind had Demir schrik van het Vlaams Belang. “Mijn ouders geloofden zelfs dat ze terug naar hun land moesten. Onderhuids blijft mijn angst voor die partij bestaan. Al heb ik begrip voor hun kiezers, waar nooit naar geluisterd werd.”

Met Sihame El Kaouakibi van dansschool *Let's Go Urban* plant Demir een intercultureel project. “Waarschijnlijk beginnen we ermee op het Kiel. Toch is het ook aan de allochtone jongeren zelf om toenadering te zoeken. In Vlaanderen heb je zoveel mogelijkheden. In Turkije zou ik nooit de kansen gekregen hebben die ik hier heb gehad. Soms word ik kwaad als ik het hoge percentage schoolverlaters en werklozen onder allochtonen zie. Ik ga niet ontkennen dat racisme niet zou bestaan en we moeten dat wegwerken, maar een slachtofferrol aannemen heeft geen zin. *Get over it* en zet door. Grijp de kansen die geboden worden en ontplooi jezelf.” ■

HET MARKTSEGMENT

too big to fail?

Het regelgevend kader oefent een enorme invloed uit op de financiële instellingen en de economie als geheel. Maar hoe ver gaat deze invloed en wat zijn de gevolgen? Iedere maand laat Capitant (de studentenvereniging die studenten inleidt tot en begeleidt naar de financiële markten, nvdr.) economische en financiële onderwerpen aan bod komen in Het Marktsegment van *dwars*. Deze rubriek gidst je door het beursnieuws heen, zonder vast te lopen op de moeilijke en ingewikkelde concepten. Hier worden ze uitgelegd in mensentaal.

Sommige banken zijn vanwege hun grootte, complexiteit en verbondenheid met andere banken zo belangrijk voor het financiële systeem dat ze als *too big to fail* worden beschouwd. Dit kan leiden tot een blind vertrouwen, omdat men ervan uitgaat dat de overheid wel een handje zal toesteken als het slecht gaat. Een failliete bank brengt immers te grote consequenties met zich mee. Denk maar aan al het spaargeld dat iedereen zou kwijtspelen. Te groot om over kop te gaan? Denk dan nog maar eens na. Het is al vaak gebeurd. Het geloof in de bankensector is enorm achteruit gegaan. Allerlei maatregelen worden getroffen om het vertrouwen terug op te krikken en allerlei voorwaarden worden gesteld om de risico's te beperken. Die zijn immers te groot, zeker wat de grootste banken betreft. Naar aanleiding van die risico's is het Basel-Comité in het leven geroepen. Het doel van het Comité is het verbeteren van de kwaliteit van het toezicht op de banken wereldwijd. Na het eerste en het tweede Basel-Comité, of kortweg Basel I en II, is er naar aanleiding van de kredietcrisis in 2007 ook Basel III in het leven geroepen. Dit Comité zal zoals de twee anderen proberen de risico's binnen de

perken te houden. De crisis liet de banken bijvoorbeeld beseffen dat alleen onmiddellijk beschikbaar kapitaal bruikbaar is om verliezen te voorkomen. Veel banken bleken echter onvoldoende kapitaal ter beschikking te hebben. Sindsdien moeten de banken voortaan 7 procent kapitaal in voorraad houden.

toekomst van de financiële sector

Eind november dit jaar zullen alle Europese banken hervormd worden. In België zal dit zelfs iets sneller gebeuren omdat de hervorming van het bankwezen in het regeringsakkoord is opgenomen. Spaarbanken en alle andere banken worden gesplitst. Met andere banken bedoelt men die banken die in staat zijn om complexe en risicovolle activiteiten uit te oefenen. Na de financiële crisis van 2007 is het grootste deel van de banken uiteraard al gescheiden, maar er is nog werk aan de winkel. We mogen niet meer dezelfde fouten maken die in het verleden zijn gemaakt. Nog steeds moeten de kleine banken – die toen amper risico hebben genomen – mee boeten voor de fouten van de grote spelers. Toch lijken we al een belangrijke les geleerd te hebben: wat de overheid beheert, is zeker niet altijd veilig. Zoals eerder aangehaald, leidt een back-up van de overheid vaak ongewild tot risicovol gedrag. En dat is juist niet wat de gewone spaarder verwacht.

shutdown

Too big to fail is een principe dat niet alleen voor financiële instellingen geldt. Ook in de politiek is er sprake van en Amerika heeft dat onlangs bevestigd. In dat land is er een

Tekst: Nelke Verhoeven ■ Beeld: Senne Claes

shutdown gekomen door de invoering van *Obamacare*(**) die tot onenigheid leidde tussen de Democraten en de Republikeinen. Deze laatste hadden op 1 oktober in de Amerikaanse begroting van 2014 laten opnemen dat de uitvoering van deze wet een jaar zou moeten opschuiven. Logischerwijs gingen de Democraten en president Obama met deze begroting niet akkoord, mede omdat *Obamacare* reeds goedgekeurd en grondwettelijk is.

Een begroting die niet is goedgekeurd, leidt in de VS altijd tot de stopzetting van overheidsuitgaven. Ook overheidskredieten worden op hun beurt geblokkeerd. Aangezien deze kredieten worden toegewezen aan de overheidsactiviteiten, heeft dit een directe staking tot gevolg van alle niet-essentiële departementen. Als gevolg hiervan heeft er dus op 1 oktober een heuse *shutdown* plaats gevonden.

Wat een nog grotere rol speelde in de *shutdown*, is de verhoging van het Amerikaanse schuldenplafond. Op 17 oktober zouden de Amerikaanse schulden een bedrag van 16.700 miljard dollar bereikt hebben. Maar wat zou dit betekend hebben?

De economie van de VS is een van de grootste en belangrijkste economieën in de wereld. Als een staat haar schuldenplafond overstijgt, kan de VS zijn schuldeisers niet meer betalen. De gevolgen hiervan zouden catastrofaal geweest zijn: de rente zou stijgen, de economische groei zou stagneren en het vertrouwen zou achteruit gaan.

Het schuldenplafond is na de *shutdown* uiteindelijk verhoogd. De Amerikaanse overheid wordt tot 15 januari gefinancierd en het schuldenplafond wordt tot 7 februari verhoogd.

Is dat dan een goede oplossing geweest? Het verhogen was zeker en vast noodzakelijk. Is nu alle paniek voorbij? Neen, integendeel. Het uitstellen van problemen is nooit een oplossing. Ongewild wordt er onzekerheid gecreëerd, wat de economie op zijn minst niet helpt. Het opschorten doet meteen een belletje rinkelen en de kans is groot dat we diezelfde chaos nog eens opnieuw meemaken. Jazeker, de kans dat er in februari terug een *shutdown* komt, is groot. Tot die tijd is er geen sprake van verbetering en de economie is ondanks de verhoging van het schuldenplafond dus absoluut niet aan de betere hand. De economie groeit onvoldoende om zekerheid te geven op lange termijn. Structurele veranderingen in het systeem zijn daarom zeker een must, denk maar aan de onstabiele financiële sector en de problemen in verband met de pensioenen en de werkloosheid. Om het in de woorden van John F. Kennedy te zeggen: "Crisis betekent zowel gevaar als opportuniteiten." Het is nu de kunst om die opportuniteiten op te zoeken zonder de gevaren uit het oog te verliezen. ■

(*) de verhouding tussen het balanstotaal (= geleend geld) van een bank t.o.v. het eigen vermogen

(**) Patient Protection and Affordable Care Act = een verplichte en algemene ziekteverzekering die tijdens het bestuur van Obama werd ingevoerd

de dag van Geert Briers

Tekst: Geert Briers ■ Beeld: Anouk Beulens-Terryn

IK HEB VANDAAG DAT PLASTIC ZAKJE WEGGEGOOID

mannen kunnen wat vrouwen niet kunnen

dingen laten staan
eraan voorbijlopen
niet opzuimen
laag boven laag stapelen
figuren herkennen in stoffen
wil plussen in vuile vinnen
elensvallen laten versluisen op het gasfornuis
de lavabo voozen van landpartawetelandjes
blijven kijken in de ykast want ex zeker van zijn dat ex nog en fles was
de lege wijnflessen voor de terrasdeur parkeren en dus maar niet meer op het terras gaan
in disussie met de geur van het ledlinnen cordelen dat ex toch nog niet gewarren heeft te worden
verwijfeld naar dat plastic zakje blijven kijken
gelijk hebben

tot het fout loopt

de schuld van de volle maan, gisteren
de zon, vandaag
het spiegelbeeld, nu
Ann theorie, dag vreemde man

opnieuw kunnen zien

lucht vervuiling en de gevolgen

Tekst & Beeld: Hylke Gustaaf

Vervuilende dieselwagens in Antwerpen zullen in de toekomst door een controlesysteem worden gescand om zo de luchtvervuiler te kunnen beboeten. Dit kan men lezen in De Morgen van zaterdag 14 september onder de titel "A rijdt groen". De berichtgeving over de lage-emissiezone die in 2016 zal worden ingevoerd, bracht meer vragen dan antwoorden. Om deze vragen beantwoord te krijgen, contacteerde *dwars* drie experts op het gebied van luchtkwaliteit: Piet Lombaerde, Silvia Lenaerts en Jan Bel (*respectievelijk professor Stedenbouw, Universiteit Antwerpen; professor Chemie en Voedingstechnologie, Universiteit Antwerpen; projectleider Antwerpse actieplan voor luchtkwaliteit en geluidhinder, nvdr.*). De luchtproblematiek staat centraal en zal het pad van Antwerpen volgen in het verleden, heden en in de toekomst.

verleden

Om de situatie waarin we vandaag verkeren te begrijpen, is het van belang de geschiedenis van Antwerpen te kennen. Zowel de stedenbouwkundige structuur als de politieke beslissingen in het verleden, hebben bijgedragen aan de luchtkwaliteit vandaag. In heel Europa was het gebruikelijk dat steden hun vestingswerken transformeerden naar snelwegen.

Antwerpen heeft in de negentiende eeuw haar Spaanse vestingwal afgebroken. De rijen bomen die erop voorkwamen zijn vervangen door asfalt en deze route wordt vandaag de Leien genoemd. Opvallend is de ontgroening in samenloop met de groei van de techniek tijdens de industriële revolutie. In deze periode nam onder andere de auto de plek in van paard en wagen. Zo steeg zowel het comfort in transport als het gemak van het leven door massaproductie.

Men streefde in het midden van de twintigste eeuw naar een auto voor iedereen, waar onder andere Duitsland voorstander van was. De Duitsers zagen Antwerpen als het kruispunt van Europa en hadden een *masterplan* bedacht om de Leien uit te breiden met een tweede en derde ring. Na de Tweede Wereldoorlog werd in 1957 de tweede ring aangelegd op de vestinggordel van Brialmont. De derde ring zou langs de forten rond de stad Antwerpen lopen. Deze ring heeft wel op de politieke agenda gestaan, maar is nooit gerealiseerd, wellicht om geld te besparen. Als deze ring wel gebouwd was, kon al het doorgaand vrachtverkeer buiten het stedelijk gebied worden omgeleid en zou de druk op de tweede ring minder groot zijn dan vandaag het geval is. Een aanleiding voor dit stedenbouwkundig falen, zouden aanvaringen in het verleden tussen Antwerpen en Brussel kunnen zijn.

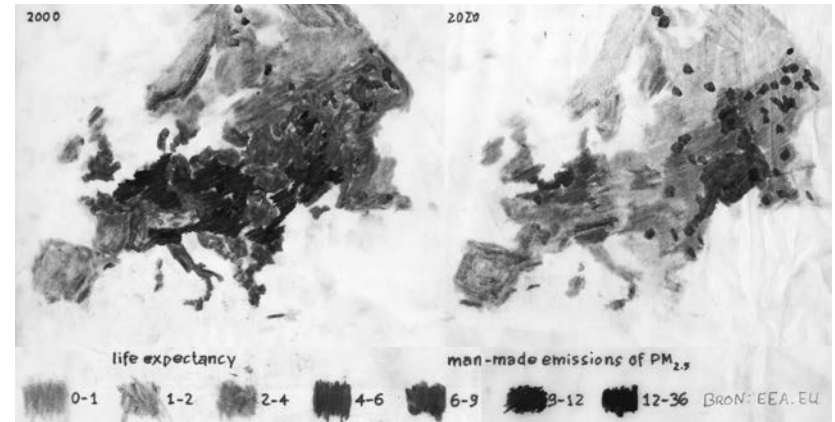
Antwerpen als havenstad bestond voornamelijk uit arbeiders en handelaars, wat contrasteerde met de residentiestad Brussel, waar de bourgeoisie zich had gevestigd. De spanning tussen beide steden heeft ertoe geleid dat er in de twintigste eeuw veel Bourgondisch groen in Antwerpen verloren is gegaan. De geschiedenis suggereert dat Antwerpen de derde ring niet heeft aangelegd om niet op een residentiestad te lijken. Als men toen had geweten wat voor gevolgen deze beslissing met zich zou meebrengen, was de derde ring wellicht toch aangelegd.

heden

De stedenbouwkundige structuur en het afwachtende politieke beleid van Antwerpen zijn niet de enige oorzaken van de slechte luchtkwaliteit waar Antwerpen vandaag mee te kampen heeft. Vanuit Europees perspectief ligt Antwerpen in één van de zwarte vlekken van Europa, waar de levensverwachting minder is dan bijvoorbeeld in het noorden van Noorwegen. De vlek waar Antwerpen zich onder bevindt wordt veroorzaakt door de emissie van het Ruhrgebied, de Maasvallei, de Antwerpse haven en de fabrieken in het noorden van Frankrijk. Antwerpen wordt doorkruist door een dicht wegennet, dat in zekere zin een kruispunt van Europa geworden is, waar de petrochemische industrie voor een grote hoeveelheid uitstoot zorgt. Het inademen van deze schadelijke gassen brengt per jaar 12.000 dodelijke slachtoffers; twee keer meer dan verkeersslachtoffers. Om dit aantal te verminderen, zijn er in 2003 Europese afspraken gemaakt over de emissieniveaus en de hoeveelheden aan uitstoot die acceptabel zijn (www.eea.eu).

Projecten die in de stad Antwerpen een positieve bijdrage kunnen leveren, zijn onder meer de vermindering van de uitstoot en het terugvoeren van de haven, de afname van de verkeersintensiteit in en om de stad, de verschoning van het wagenpark en de uitbreiding van functioneel groen. Verschillende acties uit het 'fijnstof en NO₂-plan' dat de stad en het havenbedrijf samen met de Vlaamse overheid opmaakte in 2008, zijn ondertussen uitgevoerd of blijven doorlopen. Een geactualiseerde versie van dat actieplan is in de maak. Andere plannen in verband met mobiliteit, de lage emissiezone en bijkomende groenvoorziening zitten eveneens in de pijplijn. Desalniettemin kunnen geen praktijkvoorbeelden genoemd worden. Wel staat de Oosterweelverbinding al een aantal jaar ter discussie. Deze verbinding zal de ring met Linkeroever verbinden door middel van een tunnel onder de Schelde. Bezwaren tegen de tunnel zijn het ontbossen van de groene buffer op Linkeroever, het verdwijnen van de laatste restanten van het groengebied rond het Noorderkasteel. Met deze tunnel hoeft het verkeer geen omweg te maken en wordt dus de druk op de ring verlicht, maar door het verdwijnen van de groene buffer zal er op bepaalde momenten meer fijnstof van de haven de stad in kunnen waaien.

Verscheidene onderzoeken hebben aangetoond dat er op de Leien veel meer fijnstof in de lucht aanwezig is dan bijvoorbeeld op de singel. De voormalige boulevard heeft te weinig ruimte om de lucht goed te laten ventileren waardoor deze langer blijft hangen dan op de ring. De lage-emissiezone is een stimulans om voor oudere dieselwagens een roefilter te kopen of om de auto te vervangen. Vervanging van de auto zal niet alleen betekenen dat het verbruik en de uitstoot van de auto worden verminderd, maar veroorzaken ook de fijnstofdeeltjes die juist kleiner zijn en diep in het lichaam kunnen doordringen. Juist deze deeltjes veroorzaken kanker. Dit wordt bevestigd door recent onderzoek van de Wereldgezondheidsorganisatie. Uiteraard is dit niet of toch veel minder het geval bij een elektrische auto en ook rijden op aardgas is een goed alternatief voor diesel of benzine. Om fijnstof uit de lucht te halen, kunnen planten en bomen een rol spelen, al geven recente studies aan dat dit effect eerder gering is. Het weghalen van groen in Antwerpen lijkt een terugkomend fenomeen. Er is echter een beleid om na het verwijderen van groen in de stad eenzelfde volume terug aan te planten op dezelfde plek of in de onmiddellijke nabijheid daarvan. Dit is niet direct zichtbaar voor de burger en men kan bedenkingen hebben of dit wel correct wordt uitgevoerd, maar monitoringsystemen en beleidsdoelstellingen uit het groenplan zullen binnenkort meer duidelijkheid geven. ▣

Het is spijtig dat er nog geen praktijkvoorbeelden genoemd kunnen worden, wel staat de Oosterweelverbinding al een aantal jaar ter discussie

toekomst

Om in de toekomst voor een betere luchtkwaliteit te zorgen, is het van belang dat men bewuste keuzes maakt, waarbij men waardering moet blijven vinden voor eigen Antwerpse initiatieven. Deze ommekeer moet zowel op mondiaal, op nationaal als op lokaal niveau gemaakt worden. Zelf de verantwoordelijkheid nemen is de eerste belangrijke stap: zo zou de Oosterweelverbinding een groot transportprobleem kunnen oplossen, mits er op voorhand een versterking van de groene buffer plaatsvindt. Dit kan Antwerpen doen door het planten van groen om de stad Antwerpen te blijven beschermen. Wat de Antwerpenaar wel effectief van onze stad kan verwachten, is een zogenaamde *twintigminuten-wijk*. In deze wijken bevinden de aspecten wonen, werken, school, winkels, sport en recreatie op niet meer dan twintig minuten fietsen of wandelen van elkaar.

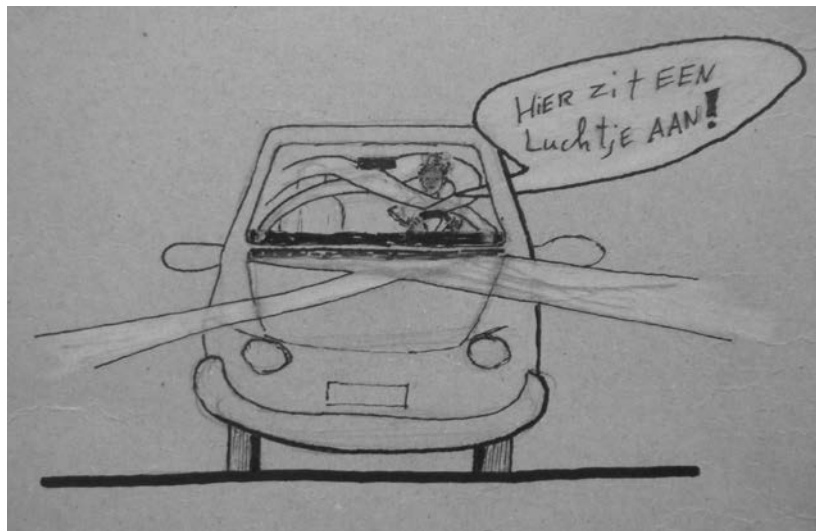
Projecten om de fietser aan te moedigen en het gebruik van de auto te ontmoedigen, kunnen leiden tot minder auto's op de weg. Een doorgedreven toepassing van het STOP (*Stappers, Trappers, Openbaarvervoer en Private voertuigen, nvdr.*) principe zou daarbij een uitstekend uitgangspunt kunnen zijn. De nu nog utopische gedachte om de Turnhoutsebaan autoluw te maken en op deze baan enkel toegang te verlenen aan voetgangers, fietsers, leveranciers en trams zou een goede manier zijn om het autogebruik te ontmoedigen en het gebruik van fiets en openbaar vervoer aan te moedigen. Een ander systeem dat ook ingevoerd zou kunnen worden is de congestietaks, naar het voorbeeld van Londen en Stockholm. De bestuurder zal bij het inrijden van de stad een bedrag betalen en hoe vaker men de auto gebruikt voor korte verplaatsingen, hoe hoger de kosten. Ontmoediging van het gebruik van de auto in de stad is de sleutel om de luchtkwaliteit te verbeteren.

Er is een grote kans dat niet alle fijnstofdeeltjes uit de lucht worden gefilterd. Het resultaat: de binnenlucht is vaak nog slechter dan de buitenlucht en dat geldt ook voor de automobilist. De hoeveelheid aan fijnstof die een autobestuurder binnenkrijgt, is groter dan met de fiets of te voet.

Het weghalen van groen in Antwerpen lijkt een terugkomend fenomeen

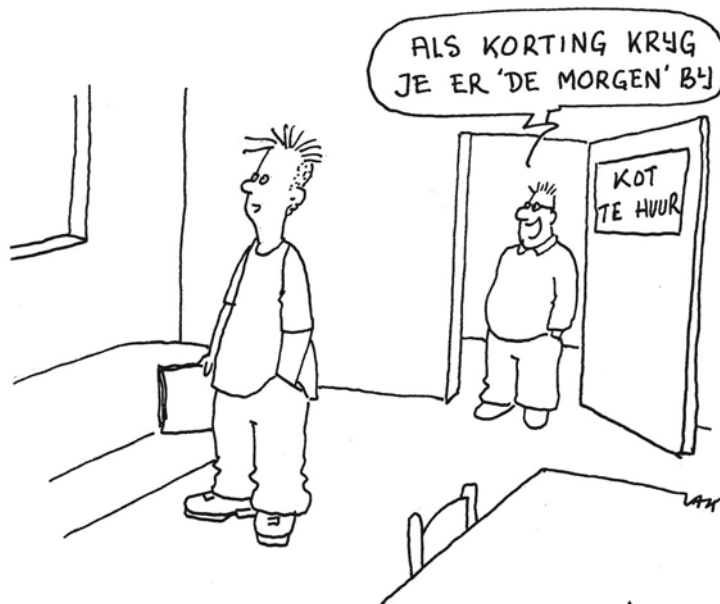
In het verleden zijn er op stedenbouwkundig vlak verkeerde beslissingen genomen en tot op heden is het een moeilijke taak om de luchtproblematiek grootschalig op te lossen. Toch zal, net als eenieder van ons, ook de haven van Antwerpen haar verantwoordelijkheid moeten nemen om de vervuiling drastisch te verminderen. In het stedelijk woongebied kan de Antwerpenaar bewuster omgaan met zijn autogebruik en zelf de strijd aangaan voor meer groen in de stad. Want geveltuinen, groendaken en stadslandbouw zijn de luchtfilters van de stad en kunnen een deel van de uitstoot compenseren. ■

STRAF AANBOD

61% STUDENTENKORTING

Profiteer nu:
demorgen.be/student

DMorgen

dwars

Studentenblad | Universiteit Antwerpen

Blijf up-to-date via onze website en social media

facebook

twitter

dwars.be

Tekst: Maurits Chabot ■ Beeld: Maurits Chabot & Jan Gordts

Redactielid Maurits Chabot neemt de lezers mee op zijn stedelijke speurtocht door Antwerpen. Op een persoonlijke manier brengt hij bijzondere plekken die normaal aan de aandacht ontsnappen in kaart.

Op een woensdagmiddag in oktober wast een glazenwasser aan de Sint- Maartenstraat de hoge ramen aan de binnenkant van het kantoor van Ris Agency. Hij is druk in de weer met emmers sop, sponzen en een ladder. Buiten, in de goot voor de Arenbergsschouwburg, ligt een regenpoel waarin de Arenbergstraat reflecteert. De plas water houdt de straat een spiegel voor, een spiegel die geen wasbeurt nodig heeft.

Stadsimker Micha de Herdt stapt van zijn fiets, schudt me de hand en gaat me voor naar boven, vier verdiepingen hoger, het dak van de Arenbergsschouwburg op. Daar staan twee bijenkasten, onderdeel van het project dat De Herdt in samenwerking met Stad

Antwerpen initieerde. Op het platteland vergaat het de bij door de monocultuur (het eenzijdig verbouwen van een bepaald gewas) sinds enkele jaren slecht: de plantendiversiteit ligt er te laag om de bijenstand op peil te houden. De bloemen op balkons, daken, parken en plantsoenen in de stad geven de bij de mogelijkheid in de stad te leven. Daarom plaatste De Herdt tachtig kasten in het stadsgebied van Antwerpen, waarvan veertig binnen de singel. Deze veertig kasten zijn verdeeld over zo'n vijftien locaties, onder meer op daken van het Ecohuis, de Arenbergsschouwburg, de botanische tuin, op enkele *Bed&Breakfasts* en één op een dak aan de Kipdorpest. Iedere kast huist circa 80.000 bijen, wat neerkomt op een totaal van 3.200.000 bijen binnen de Antwerpse singel. "Alle bijen werken voor me, in zekere zin ben ik de grootste werkgever van de stad", lacht De Herdt. "Het is een uit de hand gelopen hobby," vervolgt hij. "Ik ben docent Nederlands, studeer een postgraduaat en ben daarnaast stadsimker."

De imkerij op Antwerpse daken beoogt meer dan het in stand houden van de bij. Ze dient ook om de stadsmens bewust te maken van ecologie en milieubeheer. Vandaar dat er op de kinderboerderij in Wilrijk kasten geplaatst zijn om scholieren van het belang van de bij te overtuigen.

Van de honing die de bijen produceren wordt ieder jaar een bijzonder product gemaakt. Vorig jaar verscheen er honingbier op de markt, vooraf gegaan door Antwerps honing-ijs en -pralines. Komend jaar hoopt men Antwerpse honingshampoo op de markt te brengen. "Door dergelijke verrassende producten maak je het project bekend bij nieuwe doelgroepen. Voor mij zijn bijen een symbolisch middel om de mensen bewust te maken van het milieu. Zonder de bij verandert de ecologie en hebben we een economisch probleem. De bij is een indicator. Persoonlijk heb ik geen band met ze, niet zoals een baasje met een hond. Maar ik heb wel voeling met ze. Ik vind het prachtig om met de bijen in de weer te zijn."

We staan bovenop de schouwburg en kijken uit over Antwerpen met zicht op de kathedraal, de Boerentoren en het zomerlichtblauwe dak van toneelhuis Bourla. Rechts ligt de Graanmarkt met daarachter het Theaterplein. Via de Sint-Maartenstraat kijk ik uit op de Armeuvelstraat. Een man op leeftijd blijft staan, snuit zijn neus en loopt door. Zijn stok tikt ritmisch op de tegels, maar zijn knieën knikken onder het gewicht van de jaren. Over daken, richels en goten glipt regenwater kletterend naar beneden op straat. Er vormen zich grijze poelen op pleinen, regen fonkelt tussen straatstenen, plassen schitteren. Antwerpen weerlicht in grijs tinten, de wereld lijkt van aluminiumfolie.

"Mensen wandelen door de stad," vervolgt De Herdt, "en kijken er op een andere manier naar. Ze zijn gehaast. Als mensen mij niet bezig zien, hebben ze geen weet van de bijen en de locaties. Er zijn maar weinig mensen die het weten. Ik ben me bewust van het bijzondere van deze locatie, maar mijn aandacht gaat vooral uit naar de bijen."

Beneden bij de receptie koop ik voor vijf euro een pot 'Antwerpse honing'. Er is veel vraag naar, meldt de receptioniste. Tegenover de receptie staat een beschilderde bijenkast met het opschrift: "een goede imker moet altijd een beetje bij blijven". Deze zal volgend jaar zomer, bewoond door bijen, op het dak geplaatst worden: een bijenkast als kunstwerk op het dak van de Arenbergschouwburg.

Ik neem afscheid van de vriendelijke imker en stap via het Astridplein en de Carnotstraat naar de Turnhoutsebaan richting het Ecohuis.

In de hoek van de Daktuin staan twee bijenkasten, tegenover het Ecohuis staan grote

flats. De bijen kijken uit over balkons die uitpuilen van wasgoed dat ondanks de oktoberkoude te drogen hangt.

Op de eerste verdieping van een van de flatgebouwen staat een witte stelling waaraan een beest aan zijn achterpoten is opgehangen. Het lijkt een varken waarvan de buik is opengesneden en ingewanden zijn verwijderd. De vacht oogt geelbruin, het vlees bruinrood.

Ik draai me om en kijk voorbij 't Laar en de Turnhoutsebaan uit over Borgerhout. Auto's manoeuvreren door de straten, trams klingelen. Het stadsleven draait als een carroussel om me heen.

De bijen zoemen, het geluid danst door de lucht. Terwijl ik de trap afloop, hoor ik in mijn rugzak het potje Antwerpse honing tegen mijn balpen tikken. Ik denk aan drie miljoen zoemende honingbijen op de Antwerpse daken en ga opgewekt op huis aan, naar een boterham met honing. ■

Geïnteresseerd? Contacteer antwerpsehoning@telenet.be of koop de honing in de stadswinkel, het Ecohuis of de Arenbergschouwburg.

dossier integratie:

tous ensemble, tous contents?

Tekst: Yannick De Meulder & Corynne Oude Avenhuis
Beeld: Dirk Janssen & Hylke Gustaaf

Het woord integratie behoeft geen uitleg meer. Sinds september is deze moeilijke oefening dan ook daadwerkelijk van start gegaan en is Universiteit Antwerpen een aantal nieuwe departementen rijker. In dwars 82 zijn we dieper ingegaan op wat studenten van deze integratie vonden en vooral wisten. Om een goed en volledig beeld te schetsen besteden we in dit nummer van *dwars* meer aandacht aan de feitelijke aspecten van het integratiedossier. We laten ook een nieuwe medewerker van de universiteit aan het woord, namelijk de voorzitter van de onderwijscommissie Architectuur: Dirk Janssen. Hij vertelt ons over zijn ervaringen met de integratie van Universiteit Antwerpen.

Universiteit Antwerpen telt op dit moment negen faculteiten, goed voor ongeveer 18.800 studenten en 4.750 medewerkers. Dat komt neer op 33 bachelors, 57 masters en 25 master-na-masters. Om al deze nieuwe richtingen plaats te bieden worden er nieuwe universiteitsgebouwen gecreëerd. Zowel op de Stadscampus als op de Buitencampus zal hiervoor plaats gemaakt worden. Het departement Toegepaste Ingenieurswetenschappen, dat nu op de Paardenmarkt zijn gebouwen heeft, zal tegen 2016 verhuizen naar campus Groenenborger. Op campus Drie Eiken zal onder andere voor het departement Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie een nieuw onderwijsgebouw gerealiseerd worden. Tevens is het de bedoeling dat het departement Vertalers en Tolken naar de Stadscampus zal verhuizen. Het departement Ontwerpwetenschappen ten slotte, zal zijn basis in de Mutsaardstraat blijven behouden. In *inbox* (het informatieblad voor personeel

van Universiteit Antwerpen, nvdr.) werd in maart 2013 een heel nummer gewijd aan de integratie. De departementshoofden van de vier nieuwe departementen kwamen hierin aan het woord.

De departementshoofden zijn zeer te spreken over de integratie. Zij zijn ervan overtuigd dat deze zal zorgen voor een nauwere samenwerking tussen de verschillende richtingen van de universiteit en dat deze samenwerking kan leiden tot hogere prestaties. Toch zijn er ook enkele aandachtspunten waar de hoofden aan refereren. Zij geven aan dat

De autonomie en eigenheid van de opleidingen nam af in functie van de centrale bestuurbaarheid ervan

het belangrijk is om binnen hun departementen de eigenheid niet te verliezen. Daarbij benadrukken zij dat de 'ex-hogeschoolopleidingen' praktisch van aard moeten blijven. Zo wil het departement Vertalers en Tolken in haar master een verplichte stage inbouwen. Aan de andere kant zullen docenten en studenten van de richtingen die eerder onder de hogeschool vielen zich meer moeten richten op onderzoek, waar Universiteit Antwerpen dan weer zwaar aan tilt. Een belangrijk pluspunt voor de nieuwe departementshoofden is ten slotte dat de universitaire titel voor bepaalde richtingen meer studenten aantrekt en ook op de arbeidsmarkt een verschil zal maken.

Om na te gaan of deze verwachtingen en doelstellingen van de nieuwe departementshoofden daadwerkelijk in praktijk zijn gebracht, interviewde *dwars* Dirk Janssen, de voorzitter van de onderwijscommissie Architectuur binnen het departement Ontwerpwetenschappen.

Wat houdt het integratiedossier precies in voor uw opleiding?

Dirk Janssen De integratie houdt in dat Architectuur nu een universitaire opleiding wordt en dat bijgevolg verwacht wordt dat de opleiding voldoet aan de academische criteria. Met deze 'academisering' zijn wij al een aantal jaren bezig. Aan alle integrerende opleidingen is gevraagd een nieuw curriculum te maken. Daarbij is onderzoek een belangrijke component geworden, naar de werkwijze van de universiteit.

Sinds september is de opleiding Architectuur daadwerkelijk geïntegreerd. Zijn er u bepaalde zaken opgevallen?

Janssen De nieuwe curricula hebben voor de studenten en professoren die niet direct betrokken zijn bij de integratie meer impact dan de integratie zelf. Het ruimtegebrek en de moeizame opstart van onze specifieke faciliteiten dreigen ervoor te zorgen dat deze situatie verandert en dat ook andere professoren en studenten meer met de integratie in aanraking zullen komen.

In *dwars* 82 hebben we vooral reacties van studenten op de integratie gepeild. Wat zijn de algemene reacties van de medewerkers binnen de opleiding Architectuur?

Janssen Bij velen is er momenteel een zekere teleurstelling te merken. Bepaalde chaotische toestanden aan het begin van het academiejaar zijn ontmoedigend. Men heeft immers hard gewerkt om nieuwe curricula te realiseren. Er moest bezuinigd worden op zowel personeelsuitgaven als werk materiaal en dat terwijl de integratie een complexe opgave is waar geen extra financiering tegenover staat. Dat is een zure beker.

Studenten hadden het in ons vorig nummer vooral over het gebrek aan communicatie over de integratie. Is dat bij professoren ook het geval geweest?

Janssen Dat is zeer zeker het geval. De integratie is ná de feitelijke samenvoeging van de hogeschool- en universiteitsrichtingen nog altijd een zware opdracht die veel extra

belasting betekent voor beide partijen. Het spreekt voor zich dat dan de communicatie lijdt onder deze druk. Er zijn veel nieuwe partijen die elkaar moeten leren kennen en die moeten aftasten met wie ze waarover moeten communiceren.

Wij lazten dat de departementshoofden bezorgd zijn dat het unieke karakter van sommige van de 'ex-hogeschoolopleidingen' verloren zal gaan. Is deze angst terecht?

Janssen De opleiding architectuur is 350 jaar oud en heeft een sterke eigen cultuur uitgebouwd. Toen we bijna 20 jaar geleden bij de hogeschool werden gevoegd is er reeds veel van de eigenheid van onze opleiding afgeplat. Nu komen we onder een nieuwe koepel. Ook de universiteit heeft haar eigen cultuur en binnen die cultuur zijn modellen of structuren voorzien waaraan de faculteiten beantwoorden. Nu blijkt het een en ander niet te passen en het zijn juist deze aspecten die belangrijk zijn voor onze eigenheid, maar ook die onze maatschappelijke rol garanderen. De autonomie en eigenheid van de opleidingen nam af in functie van de centrale bestuurbaarheid ervan.

Eigenlijk is er nu al plaats te kort, zowel in ruimte als in de diversiteit

Zijn er naar uw mening nog andere 'gevaren' waarvoor gewaakt moet worden?

Janssen De huisvesting van onze opleiding is een belangrijk aandachtspunt voor het bestuur van Universiteit Antwerpen. Onze opleiding maakt historisch deel uit van de Academie voor Schone Kunsten en we wonen al 350 jaar op deze campus in de historische stad. Die locatie is van groot belang voor onze opleiding: zij heeft haar mee gevormd. De ruimte voor onze activiteiten is natuurlijk ook ontzettend belangrijk, denk bijvoorbeeld aan het tentoonstellen en jureren van studentenwerk. Bovendien is experimenteren met ruimte, vorm en materiaal voor ons essentieel en dat vraagt de gepaste infrastructuur. Wij merken echter dat de hogeschool ons probeert terug te dringen. Eigenlijk is er nu al plaats te kort; zowel in ruimte als in diversiteit beginnen we elkaar in de weg te lopen.

Wat is dan uw persoonlijke visie op de integratie?

Janssen Ik denk dat Architectuur verschilt van de meeste academische disciplines. Het andersoortige onderwijs en onderzoek dat wij voeren vraagt om een bijzondere aanpak en andere criteria dan de meeste universitaire richtingen. Wanneer wij niet te veel hoeven te conformeren en wanneer onze specialiteiten als meerwaarde worden beschouwd kan de integratie succesvol zijn. Ik hoop dat ons de kans snel geboden wordt deze meerwaarde te tonen. Onze waarden mogen niet tegenover de klassieke academische waarden staan, want ze vullen elkaar aan.

Wat is ten slotte naar uw mening ook belangrijk om voor ogen te houden in de toekomst van de integratie?

Janssen We moeten met elkaar blijven praten: het gesprek aangaan en elkaar voortdurend blijven bevragen. Generositeit en nieuwsgierigheid lijken me daarbij belangrijk. ■

voorbeeldig student dappere Didier

Tekst: Julie Colpaert ■ Beeld: Astrid Vingerhoets

Didier Van Overloop is 21 jaar oud en dapper. Waarom? Ondanks zijn auditieve beperking staat hij volkomen zelfstandig en met honderd procent goesting in het leven. Hoewel dit helemaal niet vanzelfsprekend is, zit hij reeds in de eerste master Rechten, zonder ooit een herexamen gehad te hebben, iets wat ondergetekende (perfect horend, maar een beetje lui) hem niet kan nadoen.

In de aula lessen volgen is een hele opgave voor Didier. Hoewel hij een uitstekend hoorapparaat heeft, maken omgevingsgeluiden zoals babbelende studenten, ritselende papieren en jawel, piepende microfonen hem het leven zuur. Gelukkig heeft Didier een hoorapparaat met FM-systeem, blijkbaar toch wel een 'Mercedes' onder de hoorapparaten. Dit systeem heeft vier programma's, waarvan één voorzien van een extra zender die rond de hals van de professor in casu terechtkomt, uitermate geschikt is om lessen te volgen. Door dit programma doceert de professor rechtstreeks in Didiers oren, even fluis-teren met de buurman is er dus niet bij. Ook dromen is niet toegestaan, want het bakje geeft jammer genoeg enkel de professors stem weer en neemt niet op, waardoor Didier genoodzaakt is zich non-stop te concentreren. Dat Didier bovendien geen enkele les mist, doet mij als nonchalante 'dagdromer-eerste-klas' even slikken.

muziek en discobowling

Een ander programma is dan weer speciaal afgestemd op muziek. Want Didier luistert niet alleen graag naar muziek, hij speelt het ook. Jawel dames en heren, deze jonge-

man speelt vlotjes de piano én was zelfs de beste van zijn klas bij het melodisch dictee. Hoewel hardrockmuziek door zijn conditie uit den boze is, stelt Didier me gerust dat luide beats toch niet echt bij zijn smaak aansluiten. Fuiven is er evenwel niet bij. Hoewel niet evident, vangt hij dit gemis dapper en vol humor op. Didier prijst zich evenwel gelukkig dat zijn vrienden zonder probleem rekening met hem houden. Zo werd discobowling verhuisd naar een minder luide, maar minstens even funky bowling, speciaal voor hem.

Hardrockmuziek is uit den boze

vrienden, wekkers en examens

In de dagdagelijkse omgang met vrienden & co gebruikt Didier het programma waarbij hij alle geluiden opneemt. Je merkt vaak niet eens dat Didier slechthorend is, en zo wil hij het ook. Alle mogelijke beperkingen vangt hij op door talent, karakter en volhardingsvermogen. Geen uitdaging is hem te veel. Met toenemende verbazing hoor ik hoe hij elke mogelijke hindernis, van een wekker zetten met 'trilalarm-onder-kussen' tot probleemloos liplezen of negeren indien hij zwijgen prefereert, met humor en handigheid omzeilt. Moet ik nog vertellen dat Didier liever mondelinge examens aflegt dan schriftelijke? Dappere Didier, ik ben fan. ■

overspel op het toneel

Van Opstal en De Schrijver over Het Wijde Land

Tekst: Stephanie Ketels ■ Beeld: Ellen van Steen

Boombladeren in bruingele tinten dwarrelen zacht rond de Bourlaschouwborg, terwijl daarbinnen hard wordt gewerkt. Ook het decor van *Het Wijde Land* is kleurrijk. Wat ooit begon als een droom is werkelijkheid geworden. Olympique Dramatique en tgSTAN maken zich op voor hun eerste grote samenwerking op de planken. “Het is alsof ik mijn vrienden voorstel aan STAN,” meent Stijn Van Opstal, “en alsof ik mijn vrienden voorstel aan Olympique Dramatique,” reageert Damiaan De Schrijver. Een gesprek met twee boegbeelden uit het Vlaamse theater.

Hoe zijn jullie op de idee gekomen om de handen in elkaar te slaan?

Damiaan Ik gaf ooit les aan de Studio Herman Teirlinck waar Tom De Wispelaere, Geert Van Rampelberg en Stijn Van Opstal mijn studenten waren. Zij richtten samen Olympique Dramatique op. Sara De Roo en Jolente De Keersmaeker, die ook deel uitmaken van tgSTAN, hebben Stijn en Geert beter leren kennen tijdens de opnames van de televisiereeks *De Parelvisers*. Er was een grote goesting om samen een voorstelling te maken. Vreemd genoeg gaat de tijd zo snel dat we nu die grote droom hebben verwezenlijkt.

Het Wijde Land gaat over overspel, passie en lust.

Damiaan Schnitzler is een goede schrijver die ons confronteert met de prangende vragen over wat er binnen verhoudingen mogelijk is en wat niet. Wat zijn de afspraken die gemaakt worden tussen twee mensen die elkaar liefhebben? Wat is overspel? Hoe ver kan je gaan in de ontrouw? Kan je meerdere mensen liefhebben en hoe kwetsend is dit voor degene die zich bedrogen voelt? Schnitzler probeert uit te leggen dat de mens vol

instincten zit en dat er regels zijn om die instincten te structureren of gevangen te zetten door het huwelijk, afspraken en morele conventies. Het stuk gaat heel de tijd over wat er gebeurt als je die regels overschrijdt en wat de gevolgen zijn als je je instincten volgt. Je kan mensen onvrij maken door een gevangenis te creëren in je relatie, maar je moet ook oppassen als je te veel deuren openzet. Een gevangenis is niet goed, maar een duiventil evenmin.

Stijn En dat staat te allen tijde tegenover de dood hè, het gaat steeds over wat je doet met de tijd vooraleer het onherroepelijk gedaan is.

Waarom die drang om de grote menselijke gevoelens, zoals dood, liefde en dergelijke, te vertalen naar de scène?

Damiaan Ik ben een doorgeefluik tussen schrijver en publiek. Ik geef het *pakske* gewoon door. De grote schrijvers confronteren ook. We gaan te rade bij de grote schrijvers – zoals Tsjechov, Shakespeare, Ibsen, Gorki en Schnitzler – die een soort eeuwigheids-waarde hebben in die grote emoties, maar nooit oplossingen aanreiken. Ze confronteren ons met spiegels waar je als toneelspeler en als toeschouwer in moet kijken en waar we zelf onze conclusies uit moeten trekken. Er wordt eigenlijk nooit geoordeeld over goed of slecht. In *Het Wijde Land* zou je verwachten dat het personage van Friedrich – die er een rare levenswandel op na houdt en een spoor van vernieling achterlaat – als een monster wordt afgeschilderd, waar het publiek tegen moet zijn om de moraal hoog te houden en te zeggen: “Burgers! Leef, kies en wees voorzichtig!” Toch schetst Schnitzler een figuur zonder te oordelen. Het is aan ons en aan de toeschouwers om af te wegen of we Friedrichs gedrag afkeuren of niet.

Bovendien slagen jullie er in om van elk verhaal dat zich vaak in een andere tijd afspeelt, een stuk te maken dat eigentijds en maatschappijkritisch is.

Damiaan Dat komt omdat die verhalen universele verlangens en thema's bevatten die in alle grote romans en toneelstukken aanwezig zijn. Daarom zijn die vandaag nog steeds actueel. *Het Wijde Land* dateert uit 1911, maar veel is er niet veranderd. Zelfmoord en moord zijn van alle tijden, net zoals verliefd worden en buiten de pot pissen.

Stijn De tijdgeesten van toen en nu lijken bovendien op elkaar. Oostenrijk en Duitsland kenden begin vorige eeuw – net voor de Eerste Wereldoorlog – een welvarende samenleving met een crisis die de mensen niet voelden. Overleven ging niet over in leven blijven, maar over zingeving. Elke dag het leven overleven is elke dag het leven op een zinvolle manier volmaken.

Elke dag het leven overleven, is elke dag het leven op een zinvolle manier volmaken

Damiaan Het gaat dus niet over mensen die moeten vechten om de eindjes aan elkaar te knopen, maar over echte middenstanders.

Stijn Maar hun overlevingstocht maakt evenveel slachtoffers als die van de arbeidersklasse. Ze moeten niet vechten om brood te gaan kopen, maar lopen verloren in hun zoektocht naar zingeving. Ik kan me voorstellen dat overleven en er in slagen om 's avonds eten op tafel te brengen voor je kinderen een enorme kracht en voldoening geeft, waardoor alle spelerei plots irrelevant wordt.

Zijn de burgerlijke personages die jullie op scène brengen ook meteen jullie doelgroep of proberen jullie om drempelverlagend te zijn?

Damiaan Het is zeker niet de bedoeling om hoog intellectueel theater te maken, maar we gaan wel uit van een zekere gave van het publiek om ons verhaal te willen volgen. Dat veronderstelt goesting om dat te doen en een zekere intellectuele alertheid. En ik denk dat de mensen dat nog altijd kunnen en dat ze niet afgestompt zijn door televisie of hun eigen beslommeringen. ■

Het Wijde Land speelt nog tot en met 3/11 in Antwerpen

aan de oevers van de Schelde

tien jaar StuDay

Tekst: Julie Colpaert ■ Beeld: Astrid Vingerhoets & Martijn Fraanje

StuDay 2013 was een knaller van formaat. Niet enkel een nieuwe locatie, maar ook een schitterende *indian summer* zorgde er voor dat 21.000 Antwerpse studenten al feestend het nieuwe collegejaar ingingen. Uw nederige dienaar sprak niet enkel met talloze artiesten, maar vooral ook met de échte sterren van de dag: de organisatoren van Antwerpen Studentenstad VZW, die met deze schitterende feesteditie het startschot gaven aan het nieuwe academiejaar. Maar wat is StuDay nu eigenlijk? *dwars* vroeg het aan Veerle Desimpelaere, algemeen coördinator bij Antwerpen Studentenstad en woordvoerder op dit studentenfeestijn.

feesteditie

Veerle Desimpelaere StuDay blaast dit jaar tien kaarsjes uit! Tien jaar geleden werd StuDay opgericht als het officiële welkom voor alle Antwerpse studenten. Nog voor er sprake was van het agentschap 'Antwerpen Studentenstad', was StuDay al een project waarbij samengewerkt werd tussen de stad, de studenten en het hoger onderwijs. Dit met een gezamenlijke missie: studenten welkom heten bij de start van het academiejaar via een aantrekkelijke mix van informatie, sport, cultuur en live muziek. Mooi meegenomen is dat StuDay steeds aansluit op de academische opening van de AUHA (Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen), waardoor studenten lesvrij zijn tijdens dit gratis festival.

Wat maakt StuDay zo aantrekkelijk voor studenten?

Desimpelaere Tijdens StuDay vinden alle studenten de nodige informatie over het leven en het aanbod voor studenten in de stad, en dat gecombineerd met de klassieke gouden

StuDay-ingredienten: sport, animatie en live muziek. Met andere woorden: Antwerpen heet alle studenten hartelijk welkom met een spetterend feest bij de start van het academiejaar.

Live-captatie voor 21.000 fuivende medestudenten: fantastisch

Ook Jurgen Dedeckere, opleidingshoofd van de bachelor Multimedia en Communicatietechnieken aan de Karel de Grote-Hogeschool, deelt deze visie: "Je studententijd is enorm bepalend voor de rest van je leven. Bovendien is een academiejaar vaak een erg intens traject. Dat verdient een startschot, een moment waar alle zielsgenoten samen komen. Waaruit je energie kunt putten. En niet te onderschatten: waar je anderen kunt ontmoeten." Dedeckere en zijn studenten verzorgden, op aanvraag van Antwerpen Studentenstad, de audiovisuele weergave van schitterende bands als 't Hof Van Commerce, Halve Neuro, Coely, Sir Yes Sir, Puggy en Compact Disk Dummies.

Dedeckere Toen de organisatie van StuDay ons vroeg om de uitzending van de concerten te verzorgen hebben we geen moment getwijfeld. Onze studenten zijn hier weliswaar mee vertrouwd via KdG-tv, een tweemaandelijks live televisieshow in een uiterst professioneel kader, maar StuDay is toch nog andere koek. Het mag gezegd worden, de studenten hebben hun grenzen verlegd: ze blikten een voortreffelijke uitzending in. Maar ze hadden dankzij StuDay vooral een fantastische ervaring om live-captatie op poten te zetten voor 21.000 fuivende medestudenten.

Antwerpen studentenstad

Met 45.000 studenten kan Antwerpen zich een rasechte studentenstad noemen. Ziet u dit aantal nog toenemen?

Desimpelaere Antwerpen telt vandaag meer dan 45.000 studenten en is hiermee samen met Leuven de tweede grootste studentenstad in Vlaanderen. Antwerpen heeft zeker nog potentie om te groeien. We zijn sinds een aantal jaar de sterkst groeiende studentenstad en die trend lijkt nog een poosje door te zetten. Het feit dat je in Antwerpen zo goed als alles kan studeren, en dat aan zeer kwaliteitsvolle instellingen voor hoger onderwijs, draagt zeker bij aan ons succes. Daarnaast investeerde de stad de afgelopen jaren behoorlijk veel in haar studentenbeleid, wat ongetwijfeld ook zal bijdragen aan het stijgende studentencijfer. Bovendien zijn de ambities groot. Zo zal er de komende legislatuur opnieuw stevig geïnvesteerd worden in Antwerpen als studentenstad, en dat door stad en hoger onderwijs, dus het cijfer zal wellicht nog stijgen.

StuDay trok dit jaar 21.000 studenten. Dit zijn grofweg een dikke 10.000 minder aanwezig dan de Gentse Kick-off. Waar zou dat aan kunnen liggen?

Desimpelaere Dat is vrij simpel: Gent telt ongeveer 75.000 studenten, dat is bijna het dubbele van Antwerpen. Dus we doen het zeker niet slecht met een opkomst van 21.000 studenten, wat betekent dat we bijna de helft van onze studenten bereiken met StuDay. Gent moet dus nog een tandje bijsteken wil de stad dat cijfer halen (*lacht*).

Iedereen kent StuDay. Hoe komt het dat het 'Huis van de Student', toch ook een belangrijk onderdeel van Antwerpen Studentenstad, veel minder bekend is bij het grote publiek?

Desimpelaere We hebben net de resultaten van onze eerste grote Antwerpse Studenten-enquête binnen, waaruit blijkt dat 50 procent van de studenten het Huis van de Student en haar werking kent. Zelf vinden we dat niet zo slecht, maar er is dus zeker en vast ➤

Never change a winning concept

nog werk aan de winkel. Heel wat studenten vinden ondertussen de digitale weg naar onze informatie, wat betekent dat ze niet met alle vragen fysiek bij ons in het Huis terecht komen. Zoals je misschien al weet, verhuizen we bij de start van volgend academiejaar naar een groot nieuw Huis van de Student. Noem het gerust een site, met onder andere een uitgebreid onthaal, een loket voor buitenlandse studenten, een polyvalente ruimte voor studenten, een computerruimte, een co-working plek en een aantal studentenkamers. Het spreekt voor zich dat we volop gaan inzetten op de bekendmaking van dit nieuwe Huis.

nieuwe locatie

StuDay vond dit jaar aan de oevers van de Schelde plaats. Waarom is het evenement veranderd van locatie?

Desimpelaere Door het groeiende aantal enthousiaste studenten begon StuDay uit zijn voegen te barsten. De Gedempte Zuiderdokken werden officieel te klein, dus gingen we op zoek naar een nieuwe locatie. De bocht van de Schelde was voor ons een ideale plek om StuDay te organiseren. We hoorden alleen maar lovende reacties over deze nieuwe locatie, die niet alleen ideaal is qua minimalisering van geluidsoverlast, maar bovendien ook erg idyllisch gelegen is.

Tot slot: wat kunnen we in de toekomst van StuDay verwachten?

Desimpelaere *Never change a winning concept*, dus tenzij de studenten massaal van mening zijn dat ze StuDay liever niet meer in Antwerpen willen, gaan we door. ▀

contraire

viering tien jaar UA: we doen het de volgende keer zelf wel

Antwerpen inspireert
Beeld: Martijn Franje

Street Art Festival